

МІЖНАРОДНО-ЕКОНОМІЧНИЙ ДОГОВІР У СИСТЕМІ МІЖНАРОДНОГО ЕКОНОМІЧНОГО ПРАВА

*Перунова О.М., канд. юрид. наук, доцент
Харківський національний автомобільно-дорожній університет*

Збільшення інтернаціональних зв'язків міжнародного товариства – держав, міжнародних міжурядових і неурядових організацій, корпорацій, у тому числі створення і діяльність багатонаціональних корпорацій, спілкування між індивідами приводить до розширення сфери міжнародно-правового регулювання [1].

Сучасність міжнародних відносин між державами, глобалізація та інтеграція формування спільного ринку економічної свободи сприяє все більшому вивченню проблематики взаємозв'язку міжнародних економічних категорій, серед яких одним із основних є складання та оформлення міжнародних економічних договорів між державами.

Система міжнародних норм і принципів, яка регулює відносини між державами і міжнародними організаціями, процес організації і здійснення міжнародного економічного співробітництва становить самостійну галузь міжнародного публічного права – міжнародного економічного права. Де міжнародний договір уявляє зовнішній прояв міжнародних відносин у сфері міжнародних економічних відносин між державами.

Між міжнародним договором розуміють добровільну угоду між двома або кількома рівноправними державами чи міжнародними організаціями щодо їх взаємних прав і обов'язків. Їх укладення безперечно впливає на ефективність економічного розвитку, задоволення суспільних потреб народного господарства і населення відповідної країни, розширює можливості співпраці на взаємовигідній основі.

Історично, так склалося, що саме поняття договору виникло, ще у Римській Імперії у Законах XII таблиць у

II столітті до н.е.(поняття зобов'язального права). Потім шляхом рецепції римського права трансформувалось і поширилось на усю Європу, і потім при Наполеоні у 1804 р., поняття договору остаточно закріпилося у міжнародних економічних відносинах того часу.

Немає необхідності доводити, що відокремлення економіки будь – якої країни від світового господарства не сприяє її соціально – економічному розвитку, зростанню добробуту людей. Міжнародний економічний договір слід розглядати не лише, як правову форму відповідних економічних зв'язків між різними країнами, а також як джерело міжнародного економічного права, а й як основне джерело зобов'язань, що впливають з міжнародних економічних договорів. Його слід також розглядати, як інструмент виявлення волі сторін, відповідно до чого встановлюються, змінюються або припиняються відносини, пов'язані із зобов'язаннями [2].

Отже, специфіка цього міжнародного економічного права, зобов'язального права у тому, що воно виникає з різноманітності предметів, які лежать в основі цих відносин, а саме договори в галузі торгівлі, фінансів, транспорту, промислового й сільськогосподарського співробітництва, науково – технічного прогресу та ін..

Тому, можливо зробити висновок, що міжнародні економічні відносини уявляють собою дуже складну систему зобов'язального права, яке засновується на складанні міжнародного економічного договору у різній сфері, і тому дуже важко регулюється і має у своїй основі елементи звичаєвого права.

Серед нормативних актів в Україні, за допомогою яких можливо регулювати складення міжнародних економічних договорів є Закон України від 29 червня 2004 р. «Про міжнародні договори України». Одним із найважливіших нормативних актів, який регулює зовнішньоекономічну діяльність, є Закон України «Про зовнішньоекономічну діяльність» від 16 квітня 1991 р.

Безперечно національна правова система повинна підтримувати формування міжнародних економічних відносин за допомогою законодавчої бази, але інтеграція і глобалізація застосування загальних правил використання міжнародних правових норм різних держав при підписанні різних контрактів диктує нам уніфікацію і максимальне приближення до міжнародної правової системи інших держав (Європейського Союзу) при укладанні цих мирових взаємовигідних зв'язків.

Міжнародні договори (угоди) мають першочергове значення у справі організації міжнародного співробітництва у політичній, економічній, соціальній, культурній та гуманітарних сферах. До міжнародно-правових актів, що стосуються укладення міжнародних договорів між державами, а також між державами та міжнародними економічними організаціями, належать Віденська конвенція про право міжнародних договорів від 23 травня 1969 р. [3] та Віденська конвенція про право договорів між державами та міжнародними організаціями від 21 травня 1986 р. [4]

Згідно з Конвенцією [3], під договором слід розуміти міжнародну угоду, яка укладена між державами у письмовій формі і регулюється міжнародним правом, незалежно від того, міститься така угода в одному, двох чи кількох взаємозв'язаних між собою документах, а також незалежно від її назви.

Тобто, кожна держава наділена правоздатністю укладати договори. Від її імені можуть укладати договори особи, які уповноважені на це. До них належать глави держав, глави урядів, міністри закордонних справ, глави дипломатичних представництв, представники, які уповноважені державами представляти їх на міжнародних конференціях або міжнародних організаціях.

Тексти та зміст договорів приймаються за згодою всіх держав, які беруть участь у його складанні, Якщо ж договір приймається на міжнародній конференції, то за нього повинно проголосувати дві третини держав, які при-

сутні на ній і беруть участь у голосуванні. Згода держави на обов'язковість для неї договору може бути виражена підписанням договору, обміном документами, які становлять договір, його ратифікацією. Прийняттям, затвердженням, приєднанням до нього, або іншим способом.

Договір набирає чинності, як правило, у порядку і строк, який передбачено у ньому, або погоджено між державами, що брали участь у переговорах.

Кожен чинний міжнародний договір є обов'язковим для його учасників і повинен ними добросовісно виконуватися. Держава учасник договору не може посилається на положення свого внутрішнього права для виправдання невиконання цього договору, але договір може бути змінений за згодою його учасників.

Але, міжнародні договори можуть бути визнані не дійсними, це можливо у тих випадках, коли вони були укладені внаслідок помилки, обдурювання, підкупу представника держави або міжнародної організації, їх примусу, погрози силою або шляхом її застосування. Договір також є не чинним, якщо на момент укладення його він суперечить нормі загального міжнародного права.

Припиняються ці міжнародні відношення за згодою його учасників або відповідно до положень договору, а також у зв'язку з денонсацією або виходом із договору. Крім того, підставою для або виходу з нього є неможливість його виконання, якщо ця неможливість є наслідком безповоротного зникнення або знищення об'єкта, який необхідний для виконання договору.

Таким чином, одною з важливіших умов успішності держави у міжнародних економічних відносинах є практичні навички і вміння у складанні правильного міжнародного економічного контракту (договору). Держава повинна домагатися розумного поєднання своїх інтересів з інтересами іншої країни, що певним чином буде сприяти майбутнім взаємовигідним відносинам і виконання цієї міжноро-

дної згоди закріпить позицію України, яка державу стабільності у економічній міжнародній співпраці.

Міжнародні економічні договори мають надзвичайно важливе значення як для економіки країн, що беруть у них участь, так і для світового господарства в цілому.

Перелік посилань:

1. Черкес М. Ю. Міжнародне право : підручник. 5-те вид., випр. і доп. Київ : Знання, 2006. 397 с.

2. Міжнародне економічне право : підручник. вид. 2-ге, перероб. і доп. Київ : КНЕУ, 2003. 311 с.

3. Віденська конвенція про право міжнародних договорів від 23 травня 1969 року. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_118

4. Віденська конвенція про право договорів між державами та міжнародними організаціями або між міжнародними організаціями. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_a04

СУЧАСНИЙ СТАН ТЕХНІКО-ТЕХНОЛОГІЧНОГО ПОТЕНЦІАЛУ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВ ЧЕРКАСЬКОЇ ОБЛ.

*Плигач К.Д., аспірант
Черкаський державний технологічний університет*

Матеріально-технічні ресурси, які є базою техніко-технологічного потенціалу, значним чином впливають на масштаби та вектори розвитку сільськогосподарського виробництва та конкурентоспроможність і ефективність функціонування галузі в цілому. Під впливом неузгодженості амортизаційної політики та потреб сільськогосподарських товаровиробників у відтворенні основних засобів, а також суттєвого спаду інвестиційної діяльності, в умовах сьогодення, рівень матеріально-технічного забезпечення залишається недостатнім, що й надає обраній темі актуальності.

Серед сільськогосподарських підприємств Черкаської обл. простежується пряма залежність між зміною обсягу освоєних капітальних інвестицій та витратами на ремонт техніки і обладнання (рис. 1).